

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyesben: VI. évf. — III. Félévre . . . 3 kor. — III. Negyedévre . . . 1 kor. — III.
 Vidéken: VI. évf. — III. Félévre . . . 4 kor. — III. Negyedévre . . . 1 kor. 50 H.

Felolvasás szerkesztés és felelős igazgató:

TEAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter Lemprecht-palota, földszint
 az udvarban hátul.

Ausztria soroz.

Körber tehát összehívhatja az osztrák Reichsrathot, mert soroztatni akar Ausztriában. Helyes. Minden magyar ember, a ki az eseményeket mérlegelni tudja, erre a dologra csak azt mondhatja, hogy Körber jól teszi, ha ezt megteszi és minden körülmények közt kívánatos, hogy Ausztria soroztasson.

Alább világosan ki fogjuk fejteni, hogy miért erősíti meg ez a magyar álláspontot. Itt hadd mondjunk el egy-két nyájas szót az osztrák parlamentről és annak összehívásáról.

Sokan azt mondják, hogy hisz az osztrák parlament amúgy is munkaképtelen. Ott olyan elemek vannak s a pártok közt olyan áthidalhatatlan ellentét van, hogy egymással nem tudnak másképpen érintkezni, mint szemenszedett gorombasággal. Így aztán érintkeznek is egymással s a kocsisok egész szótárát kimerítik, hogy egymásnak nyájaságokat mondjanak. Azonban

a hadsereg kérdésében, valamint a kiegyezés kérdésében csodálatos harmonia van a pártok között. Magyarország kiszípolozásáról van szó. Hogy ne értenek egyet? A hadsereg pedig egészen osztrák. Az egész armádiában osztrák szellem uralkodik és így az övék a hadsereg. Persze, hogy mindent azonnal megszavaznak, a mit a hadsereg számára kérnek.

Ösmert dolog, hogy a katonai javaslatokat egész komplexusban — és így az ujoncmegajánlást is — megszavazták, de azzal a záradékkal, hogy törvény akkor válhatik belőle, ha a magyar országgyűlés is megszavazza a katonai javaslatokat. A magyar országgyűlés pedig el nem fogadta. Az osztrák kormány fél a katonák lázadásától, fél attól, hogy a harmadik évüket szolgáló katonák lázongani fognak és elakarják rendelni a sorozást. Erre a célra összehívják a Reichsrathot, hogy a megszavazott törvényjavaslat záradékát, mely a magyar országgyűlésre vonatkozik, töröljék és így a so-

rózás Ausztriában végrehajtható legyen.

Ismételjük, hogy jól teszi Ausztria, ha a sorozást végrehajtja. Legalább világosan demonstrálják, hogy a hadsereg ügye belügy és a monarchia mindegyik fele ugy határoz a hadsereg kérdésében, a mint neki tetszik. Egyszer mindenkorra kivetkőzik ezzel a tettel Ausztria abból a jogból, hogy beleszóljon Magyarország intézkedési jogába, ha Magyarország a hadsereg kérdéseiben törvényhozásilag intézkedik.

Ha egyoldalul sorozni lehet, akkor egyoldalul intézkedni is lehet más irányban, sőt minden irányban is. A hadsereg sokat hangoztatott „egysége” nem érintik az egyoldalú sorozással. Ezzel kikapcsolta a hadsereg közösségéből s belügynek deklarálja a hadsereg ügyeit.

Mi magyarok régóta hangoztatjuk ezt és minden tekintetben megfelel a mi felfogásunknak. Mindig azt hajtottuk, mindig hangsúlyoztuk, hogy a hadsereg, a mennyiben szervezetében közös,

A szép szakáll.

— Irta: Alphons Allais. —

Egész Párisban öt-hat gyönyörű szakáll van, de a melyikről itt szó lesz, az a leggyönyörűbb volt mind között.

Hosszu, nagyon dus, gondosan ápolat és aranybronz színű. Szóval olyan szakáll volt az, a melyik feltűnést kelt mindenütt. A melyik után az emberek nem- és korkülönbség nélkül vissza szoktak fordulni és önkénytelenül morgogják láttára:

— Istenem, be szép szakáll!

És ennek a szép szakállnak boldog tulajdonosa egy csöppet sem volt hiu. Ez szinte hihetetlenül hangzik ugyan, de mégis úgy van. Sőt nemcsak hogy hiu nem volt, de egyenesen a legegyszerűbb és legszerényebb emberek egyikének tartom őt ma is.

Szép szakállu barátunk egy napon társaságba ment, a hol egy csomó fiatal, jókedvű hölgy volt együtt. Mikor barátunk a terembe lépett, az egyik fiatal leány, lengő, szép szakállát meglátva, kezét összecsapva, csodálkozva kiáltott fel:

— Istenem, be szép szakáll van!

A szakáll tulajdonosa mélyen meg-

hajolt; roppant kellemesen érintette a fiatal hölgy elragadtatása.

— És ön ezzel a gyönyörű szakállal alszik is? — kérdezte tovább a fiatal hölgy érdeklődve.

— Hogyne! Természetesen! — felelt barátunk egy kicsit bizonytalanul s miután szellemesebb válasz hirtelen nem jutott eszébe, mosolyogni próbált, de az nem igen akart sikerülni neki.

— De hát, hogy csinálja azt? — faggatózott a hölgy tovább, a fiatal ember zavarát észrevéve.

— Tessék? — kérdezte barátunk kerekre nyíló szemekkel, — hogy érti ezt? Azt kérdezi nagysád, hogy miként alszom a szakállammal?

— Igen, igen, azt! — felelt a fiatal leány gonoszul mosolygó szemekkel. — Kíváncsi vagyok rá, hogy mit csinál ön a szakállával, ha aludni megy? A takaró fölött hagyja-e, vagy a takaró alá helyezi? Vagy talán befonja éjszakára, mint mi szoktuk a hajunkat?

A fiatal ember egy pillanatig gondolkodott, azután pedig vállat vonva odavetőleg mondta:

— Be kell vallanom kedves kisasszony, hogy erre még sohasem gondoltam. Én egyszerűen úgy alszom, a hogy — nos igen, úgy a hogy éppen jön...

Az egész társaság elképedt.

— Mit?!... Hogyan?!... Ön azt sem tudja, hogy a szakállával éjszaka mit csinál?

A szegény fiut ez a megrohanás egészen kihozta a sodrából, mert eddig tényleg nem igen törődött vele, hogy mi van a szakállával éjszaka.

Roppant kedvetlenül és lelke legmélyén megzavarodva ment haza, ki volt verve a megszokott lelki egyensúlyából és meglehetősen komoly ábrázattal feködött le.

Az igazi kinszenvedés azonban csak ott vette elő az ágyban.

Eleinte megpróbálta úgy, mint azelőtt, nem törődni a szakállával és gondolatok nélkül várni az elalvás idejét.

Ez a törekvése azonban hajótörést szenvedett.

Egy régi arab közmondás azt mondja, hogy nagyon nehéz semmire sem gondolni, mikor a lélek valamivel foglalkozik.

Barátunknak alkalma volt ennek a közmondásnak igaz voltáról meggyőződést szereznie.

Egy ideig kinosan hanykódott ágyában s szinte égő vágyakozást érzett, hogy szakállával valamit csináljon. Végre hirtelen elhatározással felrántotta a takarót az álláig és felette szépen elrendezte szakállá fürteit.

magyar is, legalább annyira, hogy a mi törvényhozásunk döntőleg beleszólhasson a hadsereg ügyeibe. És a mennyiben magyar a hadsereg, annyiban magyar a belügy is. Ez az álláspont volt az, a miért a hadvezetőség szörnyű jajveszékésbe tört ki mindég és krokodil-könnyeket hullatott a fölött, hogy jaj mi lesz a hadsereg egységéből, ha a monarchia valamely fele belügynek deklarálja a hadsereg kérdéseit?

És ime, most Ausztria az, a mely ezt megteszi és napnál világosabban, tettekkel és tényekkel demonstrálja, hogy a magyar álláspont volt helyes és az is marad.

Ne is jusson ezek után eszébe sem Ausztria kormányának, sem a hadvezetőségnek, hogy beleszóljon abba, a mit Magyarország törvényhozása, a magyar közvélemény kíván a hadsereg vonatkozásilag. A mit szabad Ausztriában, a mi ott törvényes, az csak nem lehet tilos és törvénytelen Magyarországon. Olyan precedens ez az osztrák sorozás, a mely visszavonhatatlanul a magyar felfogás igazságát, helyességét és egyszersmind győzelmét jelenti.

A válság.

A kibontakozás reménye.

Dacára a szélesedőnek, dacára annak, hogy tulajdonképen semmi sem történik, a válságnak mégis igen változatos képe van. A mi ma biztos, az holnap semmi; a mi tegnap lehetetlen volt, az ma valószínű. Így volt ez hetek óta és így van ma is. A tegnapi helyzet körülbelül a következő volt:

1. Széll tárgyal az osztrák minisz-

Egypár pillanatig nyugalma volt ezután, hanem elaludni még sem tudott.

Megint elkezdett hánykolódni, végre pedig valami belső izgalom lepte meg s ennek a hatása alatt idegesen kapott a szakállához és a paplan alá simította.

Megint pihent egy pár pillanatig, de az álom csak nem tudott leszállni a szemére. Ujra forgolódni kezdett. Végre felőldalra feküdt s a szakállá felét kitette a takaróra, a felét pedig a takaró alá simította.

Nem használt semmit. Nem bír elaludni.

Kettőt-hármat sóhajtott és átfordult a másik oldalára.

Hiába minden, nem birt elaludni.

Ez volt életének legborzasztóbb éjszakája. Valóságos epekedéssel várta a hajnalt, számolta a perceket és majd megőrült az erőszakosan elnyomott izgatottságtól.

Reggel pedig, mihelyt ki tudott jutni a kapun, sietett a borbélyhoz és csupaszra borotváltatta az állát. Egyszerűen leborotváltatta azt a gyönyörű, aranybronz színű szakállt, a melyik után az emberek kor- és nemkülönbség nélkül bámulva fordultak meg, mondván:

— Istenem, be gyönyörű szép szakáll!

terelnökkel, hogy puhítsa a magyar nemzeti jogok iránt.

2. Széll készül a miniszterelnökségre.

3. Széll gróf Andrássy Gyula utját egyengeti.

4. Pártkonferencia, már mint kormánypárti konferencia nem lesz.

Ez volt tegnap ma pedig azt írják és beszélnek:

1. Széll csak barátiilag ölelte és csókolta Körbert; ezért utazott Bécsbe és Reichenaubá; ha nem tette volna, meghasadt volna a szerető szíve. Politikáról — noha két aktív osztrák és két volt magyar miniszter ölekezett — szó sem volt.

2. Széll nem akar miniszterelnök lenni, őt Deák Ferenc szoptatta és dajkálta, ő csak Deák Ferenc szercpére vágyik, ő a haza bölesebbje akar lenni, ő megcsinálja a békét, de hivatalt nem vállal.

3. Széll hiába egyengeti gróf Andrássy utját; a gróf ur nem vállalja el a miniszterelnökséget.

4. Jövő héten pártkonferencia lesz. Kubinyi Géza és összes társai, kik eddig ellenezték, most irásban fogják követelni. Bolgár Ferenc és nemzeti társai, kik eddig követelték, most ellenzik a konferenciát.

Ime a tegnap; ime a ma! Varrjon ehhez kiki magának olyan himet, a milyet akar. Kiokosodni ezekből a minduntalan változó, ellentétes hírek közül lehet. Mi azt hisszük, hogy ma nincs ember a világon, a ki igazán megtudná mondani, mi lesz; sőt mi több, talán olyan ember sincs, a ki megtudná mondani, hogy ő maga is mit akar?

Az ellentétes hírek zagyva tömkelegében csak az biztos, hogy gróf Khuen-Héderváry ideiglenes miniszterelnök ma délután Bécsbe utazik. Előre hirdetteti, hogy igyekezni fog a királyt megnyerni, hogy jöjjön Budapestre. Gróf Khuen ismét ocsó babérokban utazik és úgy akarja magát feltüntetni, mintha ő volna az egyetlen ember, a ki még valamit ki tud vinni a királynál. Szemfényvesztő játék. Mikor a király elutazott, már ugy rendelkezett, hogy 20-án, vagy 21-én ismét visszatér.

Neveltséges, ha Khuen most abban keres népszerűsítést, hogy ő keresztülvitt olyasmit, a mi nélküle is előre elhatározott dolog volt. Ha a király jön és fog jönni, ez nem Khuen érdeme; legfeljebb az ő büne volna, ha a király eredeti elhatározásától eltérne.

Bécsi jelentések szerint a király erős szándéka mostani lejtővetele után a válság személyi részét rövidesen okvetlen dűlőre vinni. Hogy kiknek tanácsát fogja a király most kérni, az teljesen bizonytalan. Rebesgetik, hogy Apponyi és Wekerle most ismét szóhoz jutnak. Gróf Apponyi hétfőn — valószínűleg ezen a napon ott lesz a király is — Budapestre megy.

A függetlenségi-párton egyelőre marad minden úgy, a hogy van. A vezető politikusok közül egyedül Polónyi van Budapestben és ő nem megy bele semmi akcióba, míg azt Kossuth Ferencel és többi társaival jó előre fontolóra nem vette.

A jog- és pénzügyi-bizottság ülése.

A közgyűlés előkészítése.

Debrecen, szeptember 18.

A jog- és pénzügyi-bizottság tegnap délután kezdte meg a szeptemberi közgyűlés előkészítését. Népes gyűlést tartott a városháza nagytermében, a melyen

Vecsey Imre elnök helyett Bészler Károly tb. főjegyző elnökölt. A gyűlésről tudósítónk az alábbiakat írja.

Jelen voltak.

Az ülésen jelen voltak: Bészler Károly elnök, Kovács József polgármester, Oláh Károly, dr. Bakonyi Samu, Magoss György dr., Fejér Ferenc dr., ifj. Schwarz Vilmos., Kemény Mór, Márk Endre, Vargha Károly előadó.

A siketnéma-iskola segítése.

Első tárgya a siketnémákat gyógyító egyesület kérelme volt. A bizottság a kérelemre a következő határozatot hozta. A kérvény minden része teljesítve van. A törvényhatósági-bizottság már 20 ezer korona alapítványt tett, az 1904. évtől kezdve 10 évre, 2000 korona évi segélyt fog kapni a tanítást. Kap ingyen termet, fűtést és világítást. A kérvény tehát már előbb kedvező elintézetést nyert.

Németh András felebbezése.

Németh András a Bika-szálloda bérlője azt kérte a városi tanácstól, hogy a nagyerdei Vigadó légszuszabrendezési költségét 510 koronát térítse meg a tanács. A kérelmet a tanács elutasította. Németh András újabb felebbezést adott be, a melyet a jog- és pénzügyi-bizottság szintén elutasítani javasol.

A sertésrakodó-betonirozása.

A vágóhídi sertésrakodónak betonral való ellátása vált szükségessé. Az összes költség 8100 koronát tesz ki. A bizottság belátva a dolog sürgős voltát, azt határozta, hogy a betonozási munkák elkészítését fogja javasolni a tanácsnak.

A hortobágyi csárda bérlete.

Szikszay Sámuel és neje, a hortobágyi-csárda bérlői bérlét hosszabbítás iránt adtak be kérvényt a városi tanácshoz. A tanács a kérvényt véleményezés végett a jog- és pénzügyi-bizottságnak adta ki. A bizottság azt az elvet tartva szem előtt, hogy városi bérletet csak nyilvános árlejtés útján szabad kiadni — árlejtés elrendelését javasolja a közgyűlésnek.

Több bérlési ügyből keletkezett felebbezést terjesztett elő ezután Vargha Károly előadó, de valamennyi tárgyalatánál vált időközben. Határozathozatalra tehát nem volt szükség.

A D. T. K. E. kérelme.

A Debreceni Torna- és Kerékpáros-Egylet ma őszi atletikai versenyének költségeire 400 koronát kér a tanácstól. Kétszáz koronát verseny-díjra, 200 koronát pedig költségei fedezésére.

Roncsik Lajos főszámvevő fedezet hiányában elutasítani javasolja a kérelmet.

Oláh Károly ezzel szemben pártolja a beadványt, 300 koronát javasol kiutalni.

Bakonyi Samu dr. szinté pártolja a kérelmet, de meghatározni kívánja, hogy milyen nemű sportra adja a város a pénzt.

A bizottság kimondta, hogy a kérelmet nem pártolja, hanem elutasító javaslattal terjeszti a közgyűlés elé.

A debrecen-sámsoni vasút.

Gál András és társai mint érdekelt-ségi megbízottak kérelmet adtak be a városi tanácshoz a Debrecen-H.-Sámsón-Balkány között építendő keskeny vágányu vasút anyagi támogatására. A beadványban az érdekeltég megbízottai azt kéri, hogy a város a pallagi vasút kiépítését ejtse el s helyette szavazzon meg ennek a vasutnak kiépítésére 200,000 koronát. Az építők kötelezik magukat,

hogy a vasutat a Pallagon keresztül vezetik a debreceni államvasutak indóházához.

Márk Endre fontosnak tartja a kérdést — s a főszámvevő véleményét szeretné hallani.

Bakonyi Samu: Ez finanszírozása a vasutnak. Ilyen nagyobb méretű kérelmet fel kellett volna szerelni jövedelmezőségi kimutatással. Ennek hiányában lehetetlen a kérdéshez hozzá szólni.

Kovács József polgármester. A vicinális mindig ahhoz alkalmazkodik a mennyi összeg rendelkezésére áll. Ugy véli, hogy a bizottság kimondhatja, miszerint a vasut kiépítését fontosnak tartja s azon reményben, hogy ezt a vasutat a pallagi vasutat össze lehet egyeztetni, a kért támogatást megadhatónak tartja. A kiutalendő összeg 160 ezer korona. A vasutra Nyirbátek 30, Balkány 60 ezer koronát szavazott meg.

A bizottság a polgármester előterjesztését elfogadta s kimondta, hogy ebben az értelemben tesz javaslatot a közgyűlésnek.

Apróbb ügyek.

Stark Márton volt pallagi bérlő újabb összeget kér az általa emelt épületek és az általa ültetett gyümölcsös megváltása címén. A kérelmet a tanács már egyszer elutasította, Stark újabb felebbet adott be. A jog- és pénzügyi-bizottság a kérvényt elutasítani javasolja.

Fried Leó bérlő kérelmet adott be a tanácshoz, hogy tulfizetett legelőbér révén beszédett 1300 koronáját fizesse vissza a tanács. A bizottság a kérelmet elutasítani javasolja.

Fumagalli Károly az önkéntes tűzoltótestület javára alapítványt tett, a melynek kezelését a város vállalta magára. Az alapítvány oklevele elkészült, azt a közgyűlés elé fogják terjeszteni. A bizottság ezt tudomásul vette.

Özvegy Bogdán Zsigmondné és társai, beadványukban azt mondják, hogy 13,000 koronával többet fizettek be a házipénztárba a Veres-pusztai bérletéért. Kéri ennek visszafizetését. A bizottság, a tisztai főügyész véleménye alapján a kérelmet elutasítani javasolja.

A nőegylet kérelme.

A debreceni jótékony nőegylet szővári tanfolyamának segítésére 600 korona segélyt és 5 öl tűzifát kér. A bizottság a 600 koronát megadja, de a tűzifasegélyt nem javasolja.

Kiss Ernő szobra.

Torontálmegey Kiss Ernő szobrára adományt kér. A bizottság 100 korona kiutalását javasolja.

Az izr. hitközség kérelme.

A debreceni izr. hitközség az iskolák segítségére már megszavazott összegből 30,000 korona kiutalását kéri.

Magoss György dr.: Ezt az összeget külön kell kérni a belügyminiszertől.

A bizottság azzal a javaslattal terjeszti a kérelmet a közgyűlés elé, hogy írjon fel a miniszterhez az összeg kiutalásának engedélyezése végett.

Ingyen nyomtatvány az ipartestületnek.

A debreceni ipartestület 300 korona erejéig ingyen nyomtatványt kér. A bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy 300 koronáig a bekerülési árban készíttesse nyomtatványait

Kegydíj iránti kérvények.

Erdey Mihály nyugalmazott gyámpénztárnok, nyugdíja mellett kegydíjat

kér. A bizottság kérelmét elutasítja. — **Csajkos Géza** hasonló kérelmet terjeszt a tanács elé. Kérvényét áttették a szegényügyi-bizottsághoz. — **Özvegy Medgyesi Károlyné** kegydíját felemelni kéri. A bizottság elvi szempontból elutasítja.

Egyház és iskola.

A Prot. Irodalmi Társaság nagygyűlése. A Protestáns Irodalmi Társaság vasárnap, e hó 20-án tartja az évi nagygyűlést Biharország székvárosában, Nagysáradon. A gyűlésre Debrecenből s a vidékről a következők utaznak át Váradra: Kiss Aron püspök, Materny Lajos főesperes, dr. Baltház Dezső lelkész (Hajdusoboszló), Balogh Ferenc theol. tanár, Csiky Lajos lelkész, Dóci Imre középiskolai felügyelő, Eröss Lajos theol. tanár, Görömbey Péter esperes (N.-Kálló), ifj. Görömbey Péter v. szenior, Hajdu Zsigmond püspöki titkár, Lengyel Imre kir. tanácsos (Hajdusoboszló), dr. Meskó László ev. ref. egyházmegyei felügyelő (Nyíregyháza), dr. Nagy Zsigmond főgimnáziumi tanár, Padrah Sándor kir. közjegyző (Hajdusoboszló), Péntársó J. (Hajdusoboszló), Simonffy Imre kir. tanácsos, Soltész László lelkész (Hajdusoboszló), S. Szabó József főgimnáziumi tanár. A debreceniek jórészt a Rimanóci-szállodában nyertek elszállásolást.

Dr. Falusy Bélát, ki az elmúlt iskolai évben a helybeli állami főreáliskolában volt alkalmazva mint helyettes tanár, a napokban a győri állami főreáliskolához nevezte ki a miniszter.

Kitüntetett képesített új lelkészek. A három napig tartott lelkészvizsgálatok tegnap értek véget. A vizsgáló-bizottság még tegnap kihirdette az eredményt is, mely feltűnően jó volt az idén. **Jelesül** öt segédlelkéssz képesítettek lelkészsé és pedig Nánássy Lajos ehicagói, Szűcs László nagyvárad, Zöld Mihály hódmezővásárhelyi lelkészeket, Simon Imre segédlelkész és Harsányi Pál főiskolai szeniórt.

Egyházi könyvtár. Ujabbán igen élénken tárgyalják protestáns körökben azt a nagyszabású tervet, hogy a teológiai összes tudományos ágat hatalmas könyvtárba foglalják. A gyakorlati részt Ferency Gyula dr. akad. tanár és János Zoltán lelkészek fogják szerkeszteni. A vállalat tervrajzában 25 kötet megírása és kiadása szerepel. Résztvesznek a munkában Csiky Lajos, Ferency Gyula (bibliai szótár), dr. Erdős József (újszövetségi bevezetés), Eröss Lajos (Dogmatika), János Zoltán (Symbolika), Csiky Lajos (gyakorlati theol. tudományok), Ferency Gyula (vallástörténelem).

A debreceni felsőkerekedelmi iskola önképző köre és segélyző-egylete tegnap délután tartotta alakuló gyűlését dr. Szántó Samuel tanár elnöklété alatt. A választások a következőleg ejtettek meg. Az önképző-körben elnökké az ifjuság egyhangulag Sz. Grósz Józsefet, titkárrá nagy szökebbséggel Eperjesy Istvánt, alelnökké Révész A.-t, főpénztárnokká Ganofszky Lászlót, főjegyzővé Debreceni Gy.-t, aljegyzővé Müller J.-t, segédjegyzővé pedig Szántó Bélát választotta meg. A segélyző-egyletben az ifjuság egyhangulag Eperjesy Istvánt választotta meg elnökké Titkárrá Fábian Lajos, főpénztárnossá pedig D. Grósz Józsefet. Az ifjuság este a Törő-féle vendéglőben 40 terítékű banquettel zárta be a mozgalmas napot. A banquetten vége-hossza nem volt a toasztoknak. Elsőnek Eperjesy István a Segélyző-egylet elnöke és egyszersmind az Önképző-kör tit-

kára szólott az ifjusághoz, lelkes szavakkal köszönve meg a bizalmat, mely őt e két diszes hivatalra emelte. Utána Sz. Grósz József az Önképző kör elnöke szólott az ifjusághoz, kérve és buzdítva őket az összetartásra, a hazaszeretetre és a független eszmék pártolására, a világtörténelemből vett számos példával igazolva, az oly társadalom és nemzet, mely össze nem tart, előbb-utóbb megszűnik önálló szabad nemzet lenni. Utána még többen beszéltek, éltetve az igazgatóságot, a tanári-kart, a két elnököt és a tisztikart, majd az ifjuság a Rákóczi-induló lelketemelő hangjai mellett oszlott szét, szívkébe vésve vezetőiknek buzdító és összetartásra intó szavait.

VIDÉK.

A hajdusoboszlói városi alorvosválasztás ügye. A hajdusoboszlói általános tisztújítás alkalmával megválasztott Molnár Jenőt 59 szavazattal Kiss Sándor 57 szavazata ellenében. Ezt a választást támadták meg, azon címen, hogy csak két szavazaton múlt a megválasztás és ezt a két szavazatot kifogásolták. Az egyik csak megbizottja volt Soltész Farkas debreceni lakosnak, a ki állítólag, csak a választás után állította ki a meghatalmazást. A másik szavazó ellen pedig az volt a kifogásuk, hogy póttag. Megállapították, hogy az első kifogásolt szavazó rendes meghatalmazás alapján szavazott és hogy a másik egy rendes tag helyett, a ki azonban, mint közgyám, nem szavazhatott, póttagként lett behíva. A közigazgatási-bírószág ezek alapján elutasította a panaszt s így helybenhagyta Molnár Jenő választását.

Veszedelmes bosszu. Egy hadházi legény hosszabb idő óta szerelmes volt Takács Zsuzsánnába, a ki azonban nem akarta viszonzni udvarlói érzelmeit. A legény, mikor látta, hogy minden igyekezete hasztalan, érdekes bosszura határozta el magát. Tegnap éjjel odalopódzott a leány házához és felgyújtotta azt. A nagy tüzilármára az egész község a lángokban álló házhöz rohant, a melyből szerencsésen sikerült még kimenteni az alvó családot. Hadházon mindenki arról van meggyőződve, hogy a szerelmes legény gyújtotta fel a házat; hogy mennyiben igaz ez, azt a csendőrség most folyó vizsgálata van hivatva kideríteni.

Meggyilkolt postásleány. Kulusz szlavoniai községből írjak: Stankovits Zelena kubini postamesternő szolgálatába állott Dvordik Mária postásleány, a ki a reggeli s esti vonathoz szokta vinni a postaküldeményeket. Tegnapelőtt este a 8 órai vonathoz a leány magával vitt három postászsákot, melyben levelek, penztalványok és pénzküldemények voltak. Este 9 óra felé a postára jött Crervenits Koszta vasuti szolga, a kit a vasuti főnök küldött azzal, kérdezze meg, miért nem jöttek ki a postát átvinni. A postamesternő erre nagyon megrémült, mert a leánnyal kiküldte a postahivatal feleslegét 14,000 koronát is. Azonnal értesítették az esetről a csendőrséget s megindították a kutatást a leány után, de bár egész éjjel majdnem az egész község talpon volt, csak reggel felé találták meg a vasut közelében lévő patakban a nádas között a leány holttestét. Megtalálták az összes postaküldeményeket is, de a készpénz hiányzott. A csendőrség eddig négy embert vett gyanuba, de ezek tagadnak.

HIREK.

Éjjeli posta.

Katonák kivégzése.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Oranban három katonát végeztek ki minap. A delikvensok nevei: Ball, Rapp, Altmann volt. A kivégzés egy szemtanú katonatiszt a „France Militaire”-ben leírja s ez a leírás bizonyítja, milyen kegyetlenséggel bántak az idegen légiók tagjaival. Mikor az idegen légiók Mexikóban voltak, minden pereben ismétlődtek a katonaszökések, úgy, hogy elrettentésből minden nap agyonlőttek egy-egy katonát. Egy napon három katonát vezettek a parancsnok elé, a kiket szökés gyanúja terhelt. A parancsnok elrendelte, hogy a szerencsétleneket agyonlőjék. Mikor a delikvenseket az oszlopokhoz kötötték, a parancsnok még egyszer szemükre lobbantotta vétségüket és így végezte szavait:

— Ha van még valami mondanivalótok, siessetek.

A legfiatalabbik erre így szólt:

— Parancsnok ur! Én nem akartam, dezertálni, de van még egy kérésem. Az ing, mely rajtam van, nem az enyém, hanem egyik társamé. Nem szeretném, ha kár esnék benne. Kérem hát oldják fel kezemen a köteléket, hogy levethessem az inget.

A parancsnok csodálkozott ezen a hidegvérűségen, de azért nem kegyelmezett, hanem agyonlőtte a katonát. Még borzalmasabb volt egy másik kivégzés, mely Algirban történt. Az elítélt maga vezényelt tüzet és mikor a golyók testébe furódtak, elesett, de még élt és rákiáltott a katonákra:

— Ügyetlenek! Egy embert agyonlőni sem tudtok?

A katonák újra megtöltötték a fegyverüket és újra lőttek és újra eredménytelenül. Erre a parancsnok szárnységéde előugrott, kikapta a fegyvert egyik katona kezéből és egy lövése szétzúzta a delikvens koponyáját.

× **Vilmos császár vadászatai.** (Éjjeli express tudósítás.) Mohácsról jelentik, hogy Vilmos császár tegnap este a cserkésznél a karapancsai révben egy tizenégyest lőtt. Ma a borús időjárás dacára a császár már kora hajnalban cserkészsére indult.

× **A spanyol király látogatásai.** (Éjjeli express tudósítás.) Mi sem természetesebb, mint hogy most, a mikor uralodók jönnek-mennek, Spanyolország sem akart elmaradni és egy madridi lap sietve újságot, hogy Alfonso király is hosszabb külföldi utra indul s meg fogja látogatni a fejedelmi udvarokat. Most aztán a félhivatalos újságban megjelent a külügyminiszter cáfolata, a mely mindössze ennyiből áll: Alfonso király 6 Fellege nincs abban a helyzetben, hogy külföldi utra menjen.

× **Hirtelen halál.** (Éjjeli express tudósítás.) Özevgy Szlavics Györgyné, született Pavlovics Emilia 80 éves magánzó, Szegedről ment a fővárosba és az éjszaka az „István főherceg” szállóban hirtelen meghalt. Valószínű, hogy szív-szelhűdés érte. Holttestét a bonczani intézetbe vitték.

× **Az égeri rablógyilkos cigányok.** (Éjjeli express tudósítás.) Tavaly Égerben borzalmas kegyetlenséggel meggyilkoltak egy kocsmároszt családijával együtt, aztán kirabolták a házat. A vizsgálat sokáig nem vezetett nyomra, míg végre egy szombathelyi cigányasszony a fogságban kifecsegte, hogy a férje volt az égeri gyilkosság egyik tettese. Így

sikerült a rablógyilkos bandának két tagját kézrekeríteni, a többiek ellenben kereket oldottak. Az égeri törvényszék fogházában az egyik gyilkos, egy Kolompár nevű cigány, a ki állhatatosan tagadott, ma töredelmes vallomást tett.

SPORT.**Országos sportversenyek Debrecenben.**

A Debreceni Torna- és Kerékpáros-Egyesületnek folyó hó 27-iki országos versenyére a tagok szorgalmasan készülnek a sporttérre és a tornaacsarnokban. A csapatban végzendő botoszabadgyakorlatok hétfőn, szerdán és szombaton este fél 7-kor tartanak a csarnokban. Az elnökség ez uton is felhívja azokat, a kik a csapatban belépni óhajtanak, hogy a legközlebbi, holnapi gyakorló órán a csarnokba kijöjjenek. Ugyanott jelentkezhetnek azon akadémiái hallgatók is, kik az egylet tagjaivá akarnak lenni.

Az egyes versenyszámokra folyó szeptember hó 28-án délig lehet beadni a nevezéseket az elnökségnél. Nevezésdíj nincsen. Budapestról már több egylet jelentette be nagyobb számú csapattal való részvételét. Nagy számra azért törekednek az egyletek, mert külön tiszteletdíj van kitűzve azon egylet számára, a mely a legnagyobb számban vesz részt a szabadgyakorlatokban és az egyes versenyekben.

Növeli az ünnepély sikerét majd az is, hogy a helybeli középiskolák felső osztályaiból szintén kivonul az ifjuság s részt fog venni a gyakorlatokban. Versenyül az ifjuság két külön számot kap, függetlenül az egyleti versenyzőktől.

Ifjusági játék az erdőn. Pár nap óta csoportosan látni a diákokat kivonulni a Nagyerdőre, a hol a diótán egyrészt játékkal töltik. Ez annak a miniszteri rendeletnek az eredménye, mely az állami iskolákban már 3 évvel ezelőtt elrendelte, hogy a nyári időben hetenként egyszer minden osztály kivonuljon a szabadba játszani. Ezt az intézményt a most kezdődő iskolai évben az ev. ref. főgimnázium is behozta, melynek ifjusága 6 csoportban vonul ki különböző időben. Epen így kijárnak a főreáliskola és a róm. kath. főgimnázium növendékei is. A felügyelet minden intézetből több tanár gyakorolja. Most már nemcsak kívánatos, hanem égető szükség, hogy minden iskola állandó és rendszeres felszerelt játéktérhez jusson s a régóta huzódó tárgyalások eredményre vezessenek.

Az országos versenyek. A D. K. E. elnöksége tudvalevőleg előbbre, október 27-ikére hozta az országos versenyeknek eredetileg, október 4-re kiirt határidejét. A versenyek, minden lehető számítás szerint kitűzően fognak sikerülni. Az egyéni versenyek mellett föltétlenül nagy érdeklődésre tarthat számot a programra azon pontja is, melynek keretében a debreceni középiskolák torna-csapatái mérkőznek a szabadgyakorlatok terén. Az eddigi, nagyon szép számú nevezések után itélve, legtöbben a kerékpáros versenyekben fognak résztvenni. Sajnos, hogy Debrecen éppen itt nem tud jeles és figyelemre méltó erőket pályára állítani.

SZÍNHÁZ.**Szintársulatunk Eldorádója.**

— Ajándékok napról-napra. —

Szintársulatunk tagjai előtt a mesebeli ország valósult meg Máramarosszigeten. Térdig járnak a rózsában, nyakig usznak a babérban s halomra kapják az ajándékokat. Soha még úgy nem szerették őket, mint a határszéli városban. Tömvé a színház, lelkesen tombol a közönség s a busás bevételeket tetézi azokkal a virágok, babérok és ajándékokkal, miket Thália papjainak lába elé rak.

Hétfőn a Rejtett arc előadásán *Hahnel* Arankát virágosövel fogadta a közönség, *Krémer* Jenőnek pedig, a ki már kvantum szátisz kapott gyümölcsöt, lekvárt, mogyorót, most egy kosár üveg (Demijon) bort adtak fel.

Csalódik azonban a ki azt hiszi, hogy ezzel véget ért a szigeti közönség ajándékozó kedve. *Niniss* előadásán már Makó Lajost ünnepelte s a zenekarból valami cukrászremeket nyújtottak fel neki. Ez egy cukordiszzsal remekül ékesített pezsgőspalack volt, természetesen jóféle pezsgővel bélével, hozzáékelve hat remek, cukorból készült pohár.

Igy megy ez Szigeten hetek óta s társulatunk tagjait mégsem bódítja el a diadal és ajándékmámor. Számítgatják a napokat, hogy mikor hozza őket a „gőzmasina” Debrecenbe. Hely pedig, de csalódnak a jó fiuk, ha azt hiszik, hogy a máramarosszigeti példán lelkésül a debreceni közönség és speciálitásaival rózza le az elismerés adóját.

Felhő Rózsai ünneplése. Felhő Rózsát, szintársulatunk kedvelt szubrettjét tegnap nagy óvációban részesítette a máramarosszigeti közönség. Szinreléptekor percekig tapsolta s három óriási virág csokorral lepte meg. *Niniss*t játszotta és dacára annak, hogy pár napig tartó betegsége után csak aznap fordult jobbra állapota, kedves pajkossággal, szeretetreméltósággal. Ennek számaival és gyönyörködteő táncuival viharos tapsokat aratott.

A színház új reklámfüggőnye. A színház új hirdetési előfüggőnye, melyet Gyöngyössy Viktor készít, már csaknem teljesen kész van. A kik látták a művészi kiállításu munkát azok a legnagyobb elismeréssel emlékeznek meg Gyöngyössy Viktor ügyességéről, disztíngvált izléséről. A függöny művészi voltaul fogva nem teszi a kiabáló reklám hatását s a közönség sokat fog gyönyörködni egyes beosztásában s művészi kivitelében. A függöny négy diszt körzetből a szintársulat négy kedvelt nő tagjának arc képe tűnik elő.

UJDONSÁGOK.* **A szatmári béke emléktáblája.**

A Csokonai-Kör már rég bizottságot küldött ki a Komáromi-háznak, e történelmi nevezetességű épületnek megjelölésére. E bizottság tegnap délután *Géresi* Kálmán elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen jelen voltak: *Komlóssy* Arthur, *Zoltai* Lajos, *Kardos* Albert bizottsági tagok és *Tóth* András szobrász. A bi-

zottság minden intézkedést megszerzett, hogy az emléktábla még a folyó évi október hóban elkészüljön és leleplezhető legyen. Az emléktáblát Tóth András készíti a bemutatott tervrajz szerint, a melyet Thaly Kálmán is jóváhagyott. Az emléktábla márványlapból fog lenni, melyhez egy zászlót lehajító kurucvitéz támaszkodik és a melyre a következő felirat van szánva:

„Debrecen történetében oly nevezetes Komáromi Csipkés-család e házában folytak a szatmári békét előkészítő tárgyalások. br. Károlyi Sándor kurucgenerális és gróf Pálffy János es. tábornagy között 1711-ben. A Rákóczi-szabadságharc emlékeire megjelölte

a Csokonai-Kör.”

A leleplezés alkalmával Géresi Kálmán tart ünnepi beszédet, ugyanakkorra pedig Zoltai Lajos megírja a Komáromi-ház érdekes történetét.

* **Bizottsági ülések.** Ma délelőtt 10 órakor a jog- és pénzügyi-bizottság albizottsága fogja a költségvetést folytatólág tárgyain. Délután 3 órakor pedig a jogügyi-bizottság tart folytatólágos ülést.

* **Mezei munkások jutalmazása.** A földmivelésügyi miniszter ez idén is több száz jutalmat oszt ki az ország azon mezei munkásai cselédjei között, a kik hosszú ideig és szorgalmasan szolgálták gazdáikat. A miniszter megfigyeléséből a központi főszolgabírószág most összeírja a járás területén élő régi munkások neveit s ezek közül hármat ajánl a miniszternek, mint olyanokat, a kik igényt tarthatnak a jutalomdíjakra.

* **Az önkéntesek tiszti vizsgája.** Tegnap kezdődött meg Nagyváradon az önkéntesek tiszti vizsgája, melyen a debreceni 39-ik, a szegedi 46 ik, az aradi 33-ik és a nagyvárad 37-ik ezred önkéntesei vesznek részt. A vizsgán Schiemüller vezérőrnagy elnököl.

* **Hatszáz kerona egy történelmi munka kinyomatására.** A városi tanács tegnap tartott ülésén azt a határozatot hozta, hogy Zoltai Lajos legújabb munkájának kinyomatására a koronázási alapítvány kamataiból 600 koronát utal ki. A munka Debrecen gazdasági életét tárgyalja — s történelmi becsét nagy elismeréssel emlegetik. A török világ idejéből dolgozott fel Zoltai sok becses és ismeretlen adatot, úgy, hogy könyve a legszelebbe elterjedésre tarthat számot.

* **Kedvezményes utazás.** A magyar kir. államvasutak igazgatósága, tekintettel a budapesti ipar-, tanács- és segédmunkakiállításra, a szeptember hó 18-án lejárt félúru menetigazolványokat szeptember hó 30-ig meghosszabbította.

* **Zárlat oldás.** A II-ik állategészségügyi körzetben szörványosan uragott sertésvész szeptember hó 16-án megszűnt s a zárlat alól a jelzett körzet is feloldódik.

* **A városi költségvetés közszemlén.** Debrecen szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a város házipénztárának és az általa kezelt különbözete alapoknak az 1904-ik évre egybeállított költség előirányzata a város számvevői hivatalánál mai naptól kezdődő 15 napi közszemlére kitétetetett. Ezen körülményről a város adózó lakossága oly

felhívással értesítették, hogy ezen költség előirányzati munkát, a számvevői hivatalnál, hivatalos órák alatt megtekinthető és az ez ellen irányuló esetleges észrevételek — írásban — a törvényhatósági-bizottsági közgyűlést megelőző 5 nappal, a városi tanácshoz beadhatók. Debrecen, 1903. szeptember 14. A városi tanács.

* **Térzene a Nagyerdőn.** A kellemes időjárás és háziaradunk udvariasága, kölcsönösen lehetővé teszi, hogy a gyakorlatok miatt megszakított térzenéket, legalább addig, míg az időjárás engedi, újból rendszeresítsék. Erre nézve már meg is tették a szükséges intézkedéseket s a 39-ik gyalogezred zenekara ezentúl minden szombaton tart térzenét a nagyerdei Vigadó előtt. Az első térzene holnap, szombaton délután felétkor veszi kezdetét s este 6 óráig fog tartani.

* **Névmagyarosítás.** Kiskoru Grósz Gyula debreceni középiskolai tanuló, belügyminiszteri engedéllyel Szántó-ra magyarosította nevét.

* **Bűnös — tévedésből.** Nem ismeretlen Balázs Erzsé a rendőrségen, a hol gyakran szokott megfordulni. Nem mintha neki volna baja a rendőrséggel, hanem éppen ellenkezőleg. Tegnap ismét a rendőrségen járt valami rubaügyben, melyet Magyar Sárától tévedésből a magáé helyett hozott el. Ezért a kis tévedésért majd lezárják Balázs Erzsé, de nem ám tévedésből.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Rác Ferenc r. k. 17 hónapos, Balla József ev. ref. 11 hónapos, Szántai János ev. ref. 2 hónapos, Matula Ede r. kath. nőiszabó, Fábian Ferenc ev. ref. 21 éves kocsis, Benkő György g. kath. 43 éves.

* **Dr. Winkler Jenő egyetemes orvostudor, fogorvos,** nyaralásából hazatért és megnyitotta Kossuth-utca 26 szám alatti fogorvosi-mütermét.

* **Egy doboz linoleum 70 krajcár** Tóth Kálmán fűszerüzletében.

* **Női ruha varrónő** tudatja az igen tisztelt munkatársaival, hogy megérkezett Budapestről, a honnan a legújabb szabásokat hozta; elfogad angol és francia munkát. Vidéki megrendeléseket is elfogad; Nográdi Sándorné, Kossuth-utca 61. Ugyanott jobb házból való tanulóleányok felvételnek.

* **A legfinomabb női- és férfi-harisnya kötők, nadrágtartók, knikerboker egyenes tartók, nyakkendők, gallérok és saját gyártmányu női- és férfi-keztük nagyválasztékban kaphatók: Nagy András keztügyarában. Kistemplom-bazár.**

TÁVIRATOK.

Együtt érez a nemzet!

— A király hadiparancsa. —

— Távirati tudósítás. —

Budapest, szeptember 17.

A galiciai hadgyakorlatok befejezésével 6 Felsőge hadi parancsot adott ki katonáinak, a melyben határozott hangon nyilatkozik a magyar nemzet követelésével szemben. Kimondja a döntő szót, hogy a hadsereg vezényleti nyelvének egységét megnáborítani nem engedi.

A hadi parancsokkal az összes bécsi estilapok foglalkoznak s egyértelműleg azt mondják, hogy a döntő szó elhangzott, a magyarországi követeléseknek el kell némuinok. A legfőbb hadur szigo-

ruan visszautasította a hadsereg egységét veszélyeztető törekvéseket. Most már tudják Magyarországon a megfélebbezhetetlen itéletet, tehát a válságos helyzet Magyarországon tisztázódni fog.

Ez a bécsi hang! Más akkordokat vert fel azonban Magyarországon a hadur ultimátuma. A hangulat a hadiparancs nyilvánosságra jutása óta minden pártkörben elkecseregett.

A függetlenségi-párt Budapestben levő tagjai a pártkörben tartott tüzetes eszmecsere után elhatározták, hogy a házszabályok 251. §-ában körülírt jogokat gyakorolni fogják s a képviselőháznak sürgős összehívását kérik. A kérvényt nyomban el is készítették s holnap átnyújtják a Ház elnökségének. Oda fognak hatni, hogy a képviselőházat legközelebb, e hónap 23-ára összehívják. A párttagokat felhívják, hogy sürgősen jöjjenek föl képviselőház ülése előtt tartandó értekezletre.

A hadiparancs a szabadelvű-pártban valóságos forradalmat keltett.

A párttagok nem titkolták, hogy a hadiparancsot elítélik s az egész nemzet elleni kihívásnak tartják. A pártkör egész este forrongásban volt. A mikor Héderváry miniszterelnök belépett az esti órákban a pártkörbe, a képviselők formálisan megrohanták s megkérdézték, az ő tudtával történt-e a hadiparancs közreadása. Erre Héderváry azt felelte, hogy nem tudott a dolgról.

— Ki hát a felelős, kérdezték Sándor Pál és Kubinyi.

— A legfőbb hadur, felelte Héderváry.

— De hiszen ezzel jogot ad az ellenzéknek, felelte Sándor Pál, hogy a király személyét belevigye a vitába. Ez politika a hadseregben.

— Ez nem politika, felelte Héderváry. A király csak megakart nyugtatni a katonákat, hogy változás nem lesz a hadseregben.

Erre Kubinyi hevesen kifakadt.

— Mindig védelmeztük a hadsereget. Tartottuk a hátunkat a katonaság minden tetteért. És mindezt most a nemzetet arcúl csapó hadiparancs jutalmuk. A csehekhez sohasem intéztek ilyen kiáltványt, pedig azok jobban megzavarták a parlamenti rendet.

— Nem lehet válasz nélkül tünni a kiáltványt, kiáltotta Ivánka Oszkár. Most már én kérem a pártértekezlet egybehívását.

— Én veletek tartok, kiáltotta Kubinyi, mire a körülállók zajos éljenzésbe törtek ki.

Kiss Ernő szolnoki képviselő ezt kiáltotta:

A nemzet kihívásával szemben minden pártárvaiatnak kezet kell fogni.

Kubinyi Géza ezt mondta:

— Dőljenek le a pártokat elválasztó falak, hisz magyarok vagyunk.

Azonnal átírási íveket vettek elő, a melyen a pártértekezlet hétfőre való összehívását kérték. Héderváry kérésére az értekezletet kedden tartják meg.

A párt felháborodása különösen azért nagy, hogy a király a nemzet melőzésével egy függőben levő politikai kérdésről nyilatkozik s hogy a magyar államiságot a néptörzs kifejezésével melőzi s oly jogokat vitat el a magyar nemzetől, a mely azt megilleti. — Szabadelvű képviselők nézete szerint a király hadiparancsával a választókat a szélsőbaloldali karjaiba kergeti.

Héderváry megígérte, hogy a párt-határozatról referálni fog a királynak.

A letartóztatott szerb tisztek.

Belgrád, szeptember 17. A katonai törvényszék ma fogja tárgyalni a Nisben letartóztatott tisztek tiltakozását, holnap szombaton pedig megkezdődik a tisztek bünpörének tárgyalása. A vádlottakat a katonai büntetőtörvény alapján helyezik vád alá.

A macedon mézárások.

London, szeptember 17. A Daily Chronicle szerint a kormány elhatározta, hogy Konstantinápolyban elterjesztést fog tenni a macedoniai mézárások megszüntetése végett. Hir szerint az elterjesztéseknek egy görög hajórajnak kiküldésével fognak nyomatókat adni.

Ujabb összeesküvés Szerbiában.

Belgrád, szeptember 17. A „Velika Srbia“ mai száma újabb katonai összeesküvésről ad hírt, a melynek élén állítólag Catargi, a Karagyorgyevics-család egy közeli rokona áll.

A leánykereskedés ellen.

Lemberg, szeptember 17. Itt a leánykereskedés megszüntetésének módjait s az arra irányuló mozgalom megindítása céljából előzetes értekezlet volt. Elhatározták, hogy egész Galiciában helyi-bizottságokat szerveznek a leánykereskedelem üldözésére. A gyűlésen Németországból érkezett képviselők is részt vesznek, Schmelkes rabbi indítványára kimondták, hogy a zsidótemplomok szószékéről kell hirdetni, hogy minden hitű zsidónak erkölcsi kötelessége a leánykereskedők denunciálása.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Királysértési pör. Debrecen c. laptársunk ismert királysértési pöre tudvalevőleg e hó 21-én kerül a debreceni esküdtbíró elé. A tárgyaláson, mely hétfőn reggel kilenc órakor kezdődik, dr. Szűts Miklós fog elnökölni. A vádat magát Galánfy ügyész képviseli, a védelmet pedig Nesi Pál orsz. képviselő látja el.

§ Gondnokság. A debreceni kir. törvényszék Matuska Ferenc hajduszboszolói festőseggét elmebetegsége miatt gondnokság alá helyezte.

§ Csőd Nyiregyházán. A nyiregyházi törvényszék Fekete E. Sándor ottani kereskedő ellen csődöt rendelt el. Tömegbiztos Dr. Virányi Dezső albiró; tömeggondnokok Hoffmann Mór dr. ügyvéd, helyettese Szabó László dr. A követeléseket október 31-ikéig lehet bejelenteni. A csődválasztmány december 1-én alakul meg.

CSARNOK.**Az örökség.**

— Regény. —

Irta: **Thán Gyula.**

(Folytatás.)

Timót átölte édesanyját s hogy szavát hallotta örömtől lelkesülten válaszolt rá:

— Én vagyok drága jó anyám. A kétségbeeséstől szabadítottál meg szelid szavaiddal. Győtrelem volt, a mit a viszontlátás öröme helyett néhány percen

át átéltem. Mi történt veled drága jó anyám?

Közben Timót felsegítette édes anyját s leültette az asztal mellett álló nagy karosszékbe. Az éltes nő az átélt percek izgalmai után szakgatottan válaszolt fia szavaira. Elmondta, hogy mi történt velük. — Pszt! csendesen — végezte szavait, — majd el is felejtettem, hogy drága jó apádat felzavarhatjuk csendes álmából. . . . Nézd milyen nyugodtan alszik. Szegény, ő mitsem tud arról, a mi velem történt, de nem tudja és ne is tudja meg soha, hogy most már földönfutókká, szegényekké lettünk.

— Vigasztalódjál édes jó anyám. Nem leszünk szegények. Itt vagyok én. Hosszu időn át áldozatok értem, hogy embert neveljetek belőlem. Istennek hála bevégeztem tanulmányaimat, most majd én nézek alkalmazás után s igyekezem biztosítani öreg napjaitokra a nyugalmas, csendes életet.

— Áldott jó fiu vagy. Nem csalódtunk benned. Én hiszem, hogy Isten meg fog segíteni.

— Ez azonban drága jó anyám nem jelenti azt, hogy a bűnöst futni hagyjuk. Gyors intézkedésre van szükség. Ha most még hamarosan utána nézünk, értesítjük az előjáróságot és a csendőrséget, még nyomára jöhetünk a bűnösnek. Ez az első kötelesség, a melyben most nekem el kell járnom. Megyek drága jó anyám. Ez a csók szól édes apámnak is. Sietni fogok vissza hozzátok . . . Audrás maga velem jön.

— Igen is instálom aláson.

Timót megölelte, megcsókolta az anyját és Andriszal együtt a község házára siettek. A bíró még nem volt ott, hát a szomszédban lévő lakásán keresték fel. Nagyon meglepte s mégjobban meghatotta a dolog. A községben mindenki nagyon szerette és nagyrabecsülte a Targai famíliát, kétszeresen sujtotta hát őket a velük történt esemény híre. — Hamarosan elterjedt Gíralton az eset s alig egy óra alatt, már mindenki hozzájuk igyekezett, hogy szóval is hírt vegyen maguktól Targaiéktól a történetekről.

A postás ezalatt elmondta a bírónak s az odahívott csendőrőrmesternek, hogy a Targaiék háza előtt tegnap este öt egy nagyon rongyos ember megszólitotta. Megkérdezte tőle, hogy ki lakik ott s mikor megmondta, azt felelte: Jó ismerősöm, felkeresem.

— Az a bűnös! — kiáltott közbe a csendőrőrmester.

A postás további elbeszélése után elhatározták, hogy helyszíni szemlét tartanak a Targai háznál. Timóttal együtt nyomban elindultak s hogy közelebb

érjék a házat a Tapolya partján mentek végig. A házhoz egészen közel, a patak partján egy fűfa alatt rongyos alakot pislantott meg a postás. Nyomban el is kiáltotta magát.

— Őrmester ur! Megvan! Ott fekszik az az ember.

(Folyt. köv.)

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Társa Utódei

Debreczen, Kistemplombazár.

Vászon, készfőhőrnemű, menyasszonyi kelengye.

A külön

→ szőnyeg osztályban ←

óriási választékban:

függönyök, ág- és asztalterítők, butorszövetek, cocus lábtörtek.

■ ■ Linoleum. ■ ■

Olcsó árak!

Előzékeny kiszolgálás!

Poloskák

teljes kiirtását felvállalom.

Patkányirtó

saját készítmény.

■ Egy kilogramm 6 korona. ■

SCHWARTZ IZSÓ

Debreczen, Zugó-utca 7-ik sz.

és Arany János-utca 55. sz.

Igen olcsó, szép
piacz-utczai bolt
portalel
november 1-től kiadó.

Felvilágosítást ad a
Debreczeni Ipar-és Kereskedelmi-Bank
ügyvezető igazgatója.

Meghívás**a debreczeni termény- és áruaktár részvénytársaság**

1903. szeptember hó 27-én, délelőtt 10 órakor

a városháza nagytanácstermében tartandó**XVI-ik évi rendes közgyűlésére.****Tárgyak:**

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Határozathozatal a lefolyt 1902—1903. évi üzleti év zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozathozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítására nézve.
4. Két a sorrend szerint kilépő igazgatósági tag helyének 3 évre és egy elhalálozott igazgatósági tag helyének 1 évre való választási utjáni betöltése.
5. Felügyelő-bizottsági 3 rendes és 1 póttag választása.

Debreczen, 1903. augusztus 31.

Az igazgatóság.

JEGYZET: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a Debreczeni Első Takarékpénztárnál vagy a Debreczeni Ipar-és Kereskedelmi-Banknál — térítvény és igazoló-jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

Szobapadlómáz

valódi Bernstein-lakk festék.

Linoleum

eredeti tükör fényű.

Szesz-lakk

gyorsan száradó, szagtalan.

Parquetmáz

minden színnyalatban és minőségben beszerezhető:

KOMLÓSSY LAJOS

fűszer- és gyarmatáru kereskedésében,

Piaoz—Hatvan-utca sarok

— Telefon 213. szám. —

206 szám.

1903. vhtó.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel kihírre teszi, hogy a debreczeni kir. törvényszék 6209/1903. tk. számú végzése következtében dr. Kánitz Gyula ügyvéd által képviselt Hevesmegyei agrár takarékpénztár javára Kis Sándor és neje ellen 24,000 korona s járulékaik erejéig 1903. évi május hó 31-én fogatosított zárlat úján lefoglalt és 312 korona 10 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. 3121 liter bor nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a derecskei kir. járás-bíróságnak 1902. évi V. 89/5. számú végzése folytán 24,000 korona tökélettel és járulékaik erejéig alpereseknek m.-pályához tartozó tanyájukon leendő eszközésére 1903. évi szeptember hó 21-ik napjának délutáni fél 2 órája határidőül kitűztetik és ehhez a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Derecskén, 1903. évi szept. hó 5.

Sipos Gergely,
kir. bir. végrehajtó.

3378—sz. 1903.

Arlejtési hirdetés.

A nagytekintetű m. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság folyó évi augusztus 22-én kelt 8366. számú leiratával a debreczeni m. kir. dohánygyár gépházában egy drb villamos erőt szolgáltató dinamógép felállítását határozta el.

Ezen dinamógép a Budapest ferencvárosi m. kir. dohánygyárnál használaton kívül helyeztetett és ezen dohánygyárnál a nyers dohányanyag raktárak kézi felvonógépeinek villamos erőre való meghajtására ismét használatba vetetni szándékoltatik.

Ezen gép jelenleg a Budapest ferencvárosi dohánygyárnál lévén, hol is az az illető pályázók részéről a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

A dinamógép 140 Volt feszültségre és 50 ampére erősségre készült 300 mm. átmérőjű szijkerékkel felszerelt 850 fordulattal járó Ganz-féle ▲ 2 jelű mellékáram körű egyenáramu.

A fent leírt gépnek a gőzgép tengelyéről való meghajtásához a következők szükségeltetnek, u. m.:

a) 1 drb. hétrésű szijkerék a gőzgép tengelyére 1500×300×220 mm.
b) 1 drb. előtét (Vorgelsze), mely áll: 2 drb. fali csapágytartó Lellers-féle csapágyakkal 600 mm. előállással, 60 mm. furattal és hozzávaló csavarokkal és olajozókkal.

2 drb. ékelt és laza szijkerék 450×160×60 mm

1 drb. ékelt szijkerék 1200×180×60 mm.

c) Szijkiváltó készülék a 450 mm.-es szijkerékhez.

d) 1 drb. előtét tengely ua. 2000 mm. hosszú 60 mm. erős 2 drb. állító gyűrűkkel és ékhelyekkel.

Kapcsolótábla létesítése a gépházban, ennek felszereléséhez:

a) 1 drb. Volt mérő.

b) 1 drb. falikaros 16 gyertyás izzólámpa a kapcsolótábla világításához.

A gépházban felállított dinamógéptől a hét levélraktár 2—2 drb. felvonógéphez a belső falakon szigetelt, a szabadon pedig csupasz kettős vezeték felszerelése, a szükséges átvezető csövekkel, porcellán haragokkal és csigákkal stb. A vezeték hossza és mikénti célzerűbb vezetése a helyszínen állapítandó meg.

Négy darab kézi felvonó gépnek villamos üzemre való átalakítására a szükséges hajtógépekkel, villamos motorokkal ólombiztosító kikapcsoló és indító készülékekkel. (A kézi felvonógép hajtókészülékei és egyéb nem használható részeinek átvételét kötelezettség mellett.) Üzem átadva és kipróbálva.

Minden felvonógépnek minden egyes megállóhelyén egy-egy, tehát összesen mintegy 12 drb. 16 gyertyás izzólámpa és vezetéknek a szükséges ólombiztosító kikapcsoló stb.-vel való felszerelése.

A dinamógéphez a következő alkatrészek vannak készletben és pedig:

1 drb. Ampere mérő.

1 „ Kettős kikapcsoló.

1 „ Kettős ólombiztosító.

1 „ Mellékáram kör szabályozására szolgáló kézi szabályozó (Reostator),

mely Reostator helyett azonban szükség esetén esetleg egy automata szabályozót lehet alkalmazni és erre különös figyelmet kell az ajánlattevőnek fordítani.

Felhivatnak ennél fogva mindazon vállalkozók, kik ezen dinamógépnek a debreczeni dohánygyár gépházában leendő teljes felállítását a szükséges felszerelésekkel együtt, valamint az ezzel kapcsolatos munkálatok elkészítését elvállalni óhajtok, úgy zárt ajánlataikat eme hirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül vagyis legkésőbb tolyó év október hó 2-ig az alulírt igazgatósághoz annál is inkább nyújtsák be, mivel a később beérkezett s szabályszerűen fel nem szerelt ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1903. szeptember 4-én.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

Őszi és
téli ruhák

tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42. sz.

Férfi ruhákat szakember
javítja és vasalja.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 8 kr. 8 fillér.

Leveleiben tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

„Szerelmes leszek“ levele van.

„Fehér liliom“ levele van.

Feltűnő szép szöke leány megismerkedni óhajt, feltétlen fess, szellemes uri emberrel. Levelet „Szórakozás“ czímen a kiadóba kérek.

Ajánlat

Sok beszédnek sok az alja. Azért csak pár szóval jelentjük ki, hogy Wallerstein Fülöp Fiai cégénél a beiratkozó diákok legjobban és legolcsóbban szerelhetik fel magukat fehérneműekkel, takarókkal stb. azonban ha nők akarnak ruhaszöveteket, vásznakat stb. venni, most szintén nagyon jól és olcsón vásárolhatnak.

Boros Testvérek adó-dívat szobájában dívtörök, ruhakelmék, Selymek, Szőrekek. Dívtörök 15 Batisok. Vásznaok, Szőnyegok. Négyes Pánczok. Ágytakarók. Piperecikkek.

Kristálytisztá, szag nélküli petroleum, nem afféle galicizai forrá, legolcsóbban kapható Térei utóda cégénél Hatvan-utca 13. szám. 5 literes kannákba házhoz is szállítok.

Valódi szegedi, róza, király és korona paprika a legnagyobb választékban olcsó árak mellett kaphatók Lindenfeld Jenőnél, Városház-utca 2.

1 liter csillár petroleum 12 kr. Darvas Miksa fűszer és gyamatárú kereskedésében, Deák Ferenc-utca, Telegdi fürdővel szemben.

Naponta valódi prágai sonka frissen főzve kapható, Gerődy Fülöp utcánál.

Igyunk Avas-ujfalusi „Oroszlán“ természetes égvényes savanyu gyógyvizet üvegenként 12 fillér. — Kapható kizárólag a Schwartz-féle dohánnyüzében, Piac-utca 29., a v. rosházával szemben.

Intelligens uri családnál, a József kir. hercege utcában olcsón, izletes ebéd és vacsorát kapnak fiatal emberek. Cím a kiadóban.

26 fillér 1 kgrm. rézédés szilváni szőlő, Domb-utca 1. szám.

Fagyapot szőlőcsomagoláshoz és kárpitosok részére legolcsóbban Neumann Nándor festék és petroleumüzletében kapható. Hatvan-utca 5

Kapualatti ügyes szőlőelárusítónak napi kerontat fizetek, jelentkezhetni Hunyady-utca 8. sz. alatt.

Vevőim szíves figyelmébe ajánlom Magyarádi 1900. évi termésű boraimat 1 lt. 80 fillér, aradvidéki 1 lt. 60 fillér, Bán Kálmán Egyháztér.

Kisebb udvari lakás kiadó, Csapó-utca 29. kerestépiletbe.

Szüreti béka nagyban és kicsinyben kapható Glück Izidor fűszerüzletében, Péterfa 76. sz. Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Tisztán kezelt homokkerti bor kapható palackozva 44 fillérjével, Csokonai-utca 13.

Czímfestő

munkákat írásos kivitelben, juttányos áron készít Zelinger Ede Debreczenben, Darabos-utca 16. sz.

Kereslet.

Gymnasia IV. osztályu correpetitori, esetleg isk. hához állításért nevelői állást keres. Czim Nuszbaum, Teleky-utca 76. sz.

Ügyes újságelárusító fiuk felvétetnek a kiadóhivatalban.

Házmasternek kerestetik egy tisztességes házaspár. Battyányi-utcz. 14. szám.

Csáthy Ferencz könyvkereskedésében II. Egyház-tér 2. szám, egy jó családból való négy középiskolát végzett tanuló gyakornoknak felvétetik. Értekezhetni a könyvkereskedésben.

Röfös-kereskedőségű fiatal, küldje ajánlatát Komáromi Eddéhez, Ersek-Ujvár.

Elveszett folyó hó 5-én egy sovány, vézna, nőstény vizsla, barna szőré, nyaka és a négy lába sűrű petyes, a farka félig fehér. A becsületos megtaláló 10 kor jutalomban részesül. Tudósítást a kiadóba kérem.

Egy jó karban levő Wertheim kassza I számu megvételre kerestetik, Hatvan-utca 46.

A németnyelvet, díjazásért óhajtanám elsajátítani. Czim a kiadóba.

Eladás.

Berbélyüzlet jó helyen, Nagyváradon olcsón eladó. Bővebbet nyujt Szikszai Aladár fodrász Debreczenben.

2000 liter Ezerjó ujbór eladó. Szüretelődik folyó hó 22-én, ára hektoliterenként 28 korona. Hajduduhadházon 20. szám.

Gondosan szedett állani való Chasselas és Paszutti szőlő eladó, kilónként 20 krért. Hunyady-utca 3. szám.

Jó karban levő kerékpár 55 frtért eladó. Pac-irta-utca 4. sz.

Szépség, szépítés, a józítás követelménye!

Férjhez menni óhajtó hölgyek a Matild arczkenőcs, Matild krém, Matild arczszépítő szappan és poudert használják, mely ártalmatlan szerek, minden bőr tisztátalanságot megszüntetnek, biztosabban elérik céljukat és pénzüket nem dobják ki ok nélkül, mert ha e szerek bármelyike nem használ, a szer árát minden csűrés eszavarás nélkül visszaadja a czim: **UN** gyógyszerész párisi laboratoire cosmetique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895. Budapest Nefelejts-utca 23.) Budapest Török-nél Debreczeni raktár: Tóth Béla gyógyszerésztárában.

petroleum
tisztán égő, szag nélküli
soha nem füstöl
kapható
Deutsch Albert és Fia
fűszerkereskedésében Hatvan-utca 9. sz.

HEGEDÜK

tanulók részére 6 koronától feljebb, még 50 százalék árengedményt, régi hegedüt újért átcserelek, a ki nálam új hegedüt vesz, 1 évig ingyen kezelem, ócska, értékes hegedük 3000 koronáért kaphatók.

Kérem e hirdetésre hivatkozni.

Debreczen és vidéken a legnagyobb hangszerkészítési üzlet és vállalat.
Zeneműkereskedés.

Ki hangszert akar venni, jót és jutányosan, tekintse meg

Komáromi M.

műhangszerkészítő és zongorahangoló műtermét, Főter 41. sz. I. emelet, Kistemplom és Dréher sörarsarnok között, hol mindenféle hangszerek és azok alkatrészei nagyválasztékban jutányosabban mint bárhol beszerezhető.

Czimbalom vételnél 3 havi ZONGORA hangolását, díjtalan tanítás. rövide vágását és javítását a legteljesebb szakértelemmel, vidéken is.

— Elismerő levelek zongora tanároktól. — A zenekedvelő közönség figyelmét felkértem, hogy folyó évi október 1-én hangszerüzletemet a Bika-szálloda mellé, József kir. herceg-utca 2. szám alá helyeztem át, hol a mai kornak megfelelő üzletemet a zenekedvelő közönségnek szíves figyelmébe ajánlom.

Régi hangszert veszek és becserelek.

Mindenféle javításokat felelőség mellett készítek.

Csak némi körütekintés

szükséges és határozott körvonalakban áll szemünk előtt, hogy

az összes iskolák tanulói részére
füzetek, rajzeszközök és írószerek
bő és kiapadhatatlan jó és olcsó forrása

Mihály Sámuel

papirkereskedése, Főter, 30. Dréher sörarsarnokkal szemben.

Neves írók által szerkesztett 32 kötetes gyermekkönyvtáram

vevőim rendelkezésére áll.
Minden 20 fillér vásárlásra 1 darabot ajándékol adok.